

El llenguatge

Els guions (II)

M/X/1978

Una aplicació molt útil dels signes auxiliars anomenats guions —dèiem ahir— és en la interposició d'incisos o frases incidents en un període, del qual poden quedar sintàcticament deslliçats, cosa que permet resoldre algunes construccions complexes o difícils.

Tal com hem repetidament comentat, no és lícit d'enllaçar dos o més verbs de règim diferent amb un mateix complement que només concorda amb el darrer, en una oració, per exemple, com «Admirava i es reia alhora d'aquell personatge singular». Exigint el verb admirar un complement directe i riure's un complement introduït per la preposició de, aquesta oració s'hauria de refer així: Admirava aquell personatge singular i alhora se'n reia. Però si el grup nominal aquell personatge singular, actuant com a antecedent, havia d'ésser completat per una oració relativa més aviat extensa, per exemple ...que semblava sortir d'una rondalla popular, això exigiria de col·locar el segon verb massa allunyat del primer. Una frase incident, entre guions, podria resoldre el problema sintàctic satisfactòriament: Admirava —i alhora se'n reia— aquell personatge singular, que semblava sortir d'una rondalla popular.

També podem recórrer a aquests incisos col·locats entre guions a fi d'evitar confusions d'antecedent en una proposició com S'havia fet un tip de consultar llibres —la majoria propietat dels seus amics— els quals li havien fornit dades molt interessants. No hi ha dubte que, en aquest cas, l'antecedent del terme relatiu els quals és els llibres i no els amics. És cert que hauríem pogut evitar aquesta confusió d'antecedent amb d'altres mitjans —per exemple, l'ús de l'adjectiu relatiu—, però també ho és, de cert, que un mitjà no exclou l'altre.

Se'ns podria argüir que, essent el guió un signe gràfic, reduïm aquests recursos que proposem a la llengua escrita, que no és sinó un reflex de la llengua parlada. Però els guions tenen la seva correspondència en l'expressió oral: unes pauses molt marcades i un canvi d'antonació. D'altra banda, nom cal conve a exigir en la llengua escrita un rigor sintàctic superior i unes construccions més arrodonides, tant per la seva condició de permanència com per la reflexió i la cura que nom hi pot esmerçar.

Albert Jane